

Psykiatrisk tvångsvård som redskap för god och säker vård

■ Det var för väl att Socialstyrelsen gjorde en pudel i frågan om att tvångsåtgärder enligt lagen borde betecknas som avvikelser i den psykiatriska vården (LT 45/2010, sidan 2773).

Den nit som låg bakom idén grundar sig sannolikt på risken för omotiverade tvångsåtgärder, men man frågar sig samtidigt om tvånget i vården ska ses som av ondo. Eller kanske är det inte ens ett nödvändigt ont, utan bör ses som ett ansvarstagande hos vårdgivaren, en skyldighet för vården att identifiera och åtgärda kritiska lägen i svårt psykiskt sjuka och störda människors liv.

Hur många gånger missas inte detta behov av ingripande och omhändertagande på grund av ett utbrett motstånd mot tvångsvård som princip eller av sketiska eller juridiska praktiska skäl. Vi i psykiatrin har som ett uppdrag att minska suicidfrekvensen och andra drastiska uttryck för psykisk ohälsa. Låt oss se psykiatrisk tvångsvård som ett redskap för god och säker vård i strävan att lindra nöd för patienter, anhöriga och samhället.

Holger Arthur
överläkare,
Norra Stockholms psykiatri
holger.arthur@sll.se

Physicians for Human Rights har långt fler bistandsprojekt än vad som rapporterats

■ I slutet av oktober besökte jag Israel bl a för ett reportage om Physicians for Human Rights, den israeliska läkarorganisationen som tilldelats årets Right Livelihood Award, det »alternativa Nobelpriset«. Efter att ha träffat generalsekretären Hadas Zvi och volontärer på organisationens öppna mottagning är min bild av PHR och deras arbete annorlunda än vad Svenberg och Reichenberg presenterar i LT 44/2010 (sidan 2734).

PHR arbetar inom fem stora områden. Man ger medicinskt bistånd på de palestinska områdena genom bl a mobila sjukvårdsteam, sjukvård åt illegala immigranter, sjukvård på fängelser, sjukvård till icke bofasta beduiner samt bedriver ett brett opinionsarbete för utsatta och marginaliserade grupper för deras lika rätt till sjukvård och samhällsliga rättigheter.

Att några av de ultranationalistiska och främlingsfientliga partier som ingår i den nuvarande israeliska regeringskoalitionen motarbetar PHR är korrekt men inte att myndigheterna skulle agera på samma sätt. Exempelvis hälsoministeriet har goda relationer med PHR, och medicinska högskolor, framförallt den i Tel Aviv, underlättar för studenter att arbeta som volontärer.

Att besöka den stora mottagningen för illegala immigranter i utkanten av Jaffa är en speciell upplevelse. Lokaler-na är fruktansvärt slitna men

Foto: Josef Milerad

PHR:s mottagning för illegala immigranter i utkanten av Jaffa.

omhändertagandet snabbt och professionellt. Det man frapperas av är lugnet och värdigheten hos de flyktingar som ofta gått igenom de mest förfärliga övergrepp utan att

replik:

PHR får betala ett högt pris för sitt ställningstagande

■ Det är glädjande att även Josef Milerad besökt Physicians for Human Rights och uppmärksammat organisationens arbete. Exemplet bör följas av fler svenska kollegor. Vad gäller Milerads bild av organisationens arbete skiljer den sig inte nämnvärt från den vi fick vid vårt besök.

Förbindelserna med de två institutioner Milerad nämner är naturligtvis uppmuntran-de att känna till. Vid vårt besök hösten 2009 förmedlades dock en betydligt mörkare bild av PHR:s kontakter med israeliska myndigheter och privatpersoner.

brytas ned fysiskt eller psykiskt. Antalet gästarbetare och illegala immigranter i Israel är sammanlagt närmare en halv miljon, och flertalet har flytt från kriget i Sudan och länderna kring Afrikas horn.

Den som vill veta mer om PHR eller kanske arbeta som volontär kan börja med att anteckna sig för organisationens nyhetsbrev via webbplatsen <<http://www.phr.org.il/default.asp?PageID=4>>.

Josef Milerad

skolläkare, Haninge kommun;
universitetslektor, institutionen
för barns och kvinnors hälsa,
Karolinska institutet, Stockholm
josef.milerad@
actapaediatrica.se

Organisationens grundare, den israeliska psykiatern Ruchama Marton, berättade nyss i en intervju för BBC om de många dödshot hon fått utstå på grund av sitt engagemang för palestinerna på de av Israel ockuperade områdena. PHR tar aktiv ställning mot den israeliska ockupationspolitiken och utsvältningen av Gaza. Detta har i dagens Israel ett högt pris.

Kristian Svenberg
distriktsläkare
kristian.svenberg@vgregion.se

Kjell Reichenberg
barnläkare; båda Göteborg